

V 30 dneh 30 števil

4 strani ob ponedeljkih in dnevih po prazniku
6 strani ob delavnikih
8 strani ob nedeljah
za borih
12 dinarjev mesečno

nudi v Sloveniji samo
„GLAS NARODA“

Mesečna naročnina
12 Din. za inozemstvo
20 Din. Uredništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 25.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. - Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Oglasi po ceniku. Pri večkratnih objavah popust
Maribor, Aleksandrova c. 16. Tel. 2107.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Sport

Nedelja v Ljubljani in v Mariboru
Ljubljanski kongres JS
Glas slovenske žene
Naše gledališče
Šah

Št. 124

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v ponedeljek, dne 2. septembra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I

Vlada je izpopolnjena

Dr. Miha Krek — minister brez listnice, dr. Janko Kaludžerčič — minister pošte, telegrafa in telefona

Beograd, 1. septembra b. Z ukazom Nj. Vel. kralja je postavljen za ministra pošte, telegrafa in telefona g. dr. Janko Kaludžerčič, narodni poslanec, za ministra brez listnice pa g. dr. Miha Krek, odvetnik iz Ljubljane.

Osebnosti novih ministrov

Novi minister pošte, telegrafa in telefona dr. Kaludžerčič je rojen v Sarajevu l. 1891. Osnovno šolo in gimnazijo je dovršil v Sarajevu, pravne študije pa na Dunaju. Kot dijak se je na srednji šoli aktivno udeleževal v vseh omladinskih organizacijah, bil je tajnik omladinskega društva »Rade«, na Dunaju je sodeloval s češkimi sokoli in v ruskem krožku. Po dovršenih pravnih študijah se je v juliju l. 1914. vrnil v Sarajevu, kjer pa je bil takoj aretiran in kot vojaški obveznik obtožen radi veleizdaje ter odveden pred vojaško sodišče v Slatmar Nemeti, kjer pa je bil radi pomanjkanja dokazov oproščen. Nato je bil poslan na italijansko fronto kot navaden vojak. V jeseni l. 1918. je prišel v Sarajevu in organiziral narodno gardo ter postal njen poveljnik. Na tem položaju je ostal do razpusta te organizacije. V imenu narodnega sveta je prevzel od Avstrije komando v Sarajevu in v sarajevski okolici in držal tamošnje trdnjave, dokler jih ni prevzela srbska vojska. V začetku leta 1919. je vstopil v sodno službo, potem pa je čez eno leto odprl svojo odvetniško pisarno. Kot odvetnik je mnogo deloval na agrarnih vprašanjih, kjer je zastopal interese težakov. L. 1927. je bil izvoljen za narodnega poslance v srežu Sarajevu. V narodni skupščini je bil izvoljen za predsednika odbora za beglučki zakon l. 1928. O agrarnih vprašanjih je napisal mnogo del v dnevnem časopisu kakor tudi mnogo drugih zakonskih predlogov, ki so bili na dnevnem redu narodne skupščine l. 1928. 5. maja t. l. je bil zopet izvoljen v srežu Sarajevu.

Dr. Miha Krek je bil rojen l. 1897. v Leskovicah v kranjskem srežu. Gimnazijo je obiskoval v škofovih zavodih v št. Vidu pri Ljubljani, pravne študije pa v Zagrebu in Ljubljani, kjer je tudi diplomiral in doktoriral. Po dovršenih študijah je vstopil v združeno orozanizacijo, kjer je pokazal mnogo zadržane smisla. Za časa vsega službovanja se je bavil tudi z novinarstvom; od l. 1928. do 1930. je bil urednik »Slovenca«. L. 1930. pa je odprl svojo odvetniško pisarno v Ljubljani. Do 6. januarja 1929 je zavzemal ugodno pozicijo v vrstah SLS, kakor tudi v Kmečki zvezi, ker je bil tajnik in član vodstva ter član odbora SLS. Bil je tudi član mestnega sveta ljubljanskega ter predsednik kluba SLS. Tudi v socialnih ustanovah je zavzemal lepe pozicije, bil je predsednik Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani in član Osrednjega urada za zavarovanje delavcev v Zagrebu. Pri zavarovanju delavcev je bil predstavnik delavstva. Njegovo delovanje v prosvetnih organizacijah je tudi pomembno, bil je predsednik Prosvetne zveze v Ljubljani. Po 6. januarju 1929 se je umaknil iz politike in se ves posvetil Katoliški akciji, kjer je agilen predsednik še danes.

Odhod dr.-ja Stojadinovića z Bleda

BLED, 1. septembra. AA. Na povabilo predsednika francoske vlade in zunanjega ministra Pierra Lavalja je predsednik mini-

strskega sveta in zunanji minister dr. Milan Stojadinović, danes odpotoval naravnost v Pariz.

Predsednika vlade spremlja v Pariz njegov kabinetni šef Dragan Protić.

Dr. Korošec namestnik predsednika vlade

Beograd, 1. septembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. je z ukazom kralj. namestništva, na predlog g. predsednika ministrskega sveta in g. ministra notranjih zadev na podlagi čl. 11 in 12 zakona o vrhovni državni upravi, ker se bo predsednik ministrskega sveta in zunanji minister mudil nekaj časa v tujini, imenovan za zastopnika predsednika ministrskega sveta in ministra zunanjih zadev notranji minister g. dr. Anton Korošec.

Vojvodka dvojica Kentska je odpotovala

BOHINJ, 1. septembra. AA. Danes sta odpotovala iz Bohinja Nj. kr. Vis. vojvoda in vojvodinja Kentska. Oba potujeta preko Pariza v London.

Strelji na političnem shodu v Ljutomeru

BEOGRAD, 1. septembra. AA. Horvat Pavle, trgovec in agent iz Male Nedelje, srež ljutomerski, je prijavil, da bo priredil dne 1. septembra 1935 na glavnem trgu v Ljutomeru političen shod.

Načelnik ljutomerskega sreža je shod prepovedal in pravočasno to razglasil s pomočjo občinskih uprav po vsem srežu.

Kljub pravočasni prepovedi se je zbralo danes ob 10. dopoldne na glavnem trgu v Ljutomeru kakih tisoč oseb, ki so demonstrirale z zakonsko prepovedanimi vzkliki. Sklicatelj shoda Horvat je bil obveščen, da je shod prepovedan. Obenem se ga je pozvalo, naj svetuje svojim prijateljem, da se razidejo. Temu se ni hotel pokoriti, marveč je skušal imeti političen govor.

Orožniški starešina, ki je bil ondi z orožniško patruljo radi ohranitve reda, je nato pozval demonstrante, naj se razidejo. Ker tega niso hoteli storiti, so pripeljali gasilsko brizgalko, da demonstrante razženejo z vodo. Tedaj pa sta bila iz množice oddana na orožnike dva revolverjska strela, na kar so orožniki oddali dva strela v zrak; ker pa to ni zaleglo, in ko je začelo iz množice padati nanje kamenje, so orožniki oddali tri strele iz pušk, zaradi česar je ostal na mestu mrtev Mavrič Alojz iz Vitam v ptuškem srežu, ranjena pa Medie Ivan, vinog. iz Sv. Bolfenka, ptujski srež, in neka oseba, ki pa je takoj pobegnila, in ki je še niso mogli dognati.

Nato so demonstranti pobegnili. Red in mir sta bila vzpostavljena. Ranjenemu Medicu Ivanu je bila dana zdravniška pomoč.

Proslava rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II.

Dne 6. t. m. bo tudi Ljubljana kar naj-slovesnejše proslavila rojstni dan mladega vladarja, Nj. Vel. kralja Petra II.

Na predvečer rojstnega dne, v četrtek, dne 5. septembra bo slavnostna povorka z bakljado, katere se letos udeležijo domala vsa ljubljanska nacionalna, kulturna, strokovna in druga društva. Da bo ta proslava tem veličastnejša, se je osnoval poseben akcijski odbor, ki mu načeluje predsednik mestne občine, župan dr. Vladimir Ravnihar.

Na sestankih, ki so se dosedaj vršili na mestnem poglavarstvu in na katerih so bila zastopana številna ljubljanska društva, je bilo sklenjeno, apelirati na vse ljubljanske organizacije in društva, da se slavnostne povorke v čim večjem številu udeležijo.

Slavnostna povorka, ki naj bo enodušna manifestacija vsega ljubljanskega prebival-

stva za našega mladega kralja in za močno in složno kraljevino Jugoslavijo po srčni želji blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, bo krenila s Kongresnega trga po glavnih ljubljanskih ulicah mimo banke palače do mestnega magistrata, kjer bo govoril slavnostni govor predsednik akcijskega odbora in župan ljubljanski, g. dr. Vladimir Ravnihar. Združeni pevci bodo zapeli državno himno in »Hej Slovani«, a sodelovale bodo tri godbe: vojaška, železničarska in sokolska.

Akcijški odbor je naprosil gg. župana dr. Ravniharja, mestnega direktorja Jancigaja, primarija dr. Zalokarja in akademika Verbiča, da sestavijo posebno addresso, ki jo ljubljansko meščanstvo za rojstni dan pošlje na Najvišje mesto.

Podrobnosti in točen razpored slavnosti in povorke bomo še priobčili

Shodi združene opozicije

BEOGRAD, 1. septembra. b. Združena opozicija je imela danes veliko zborovanje v Kostanjevici. Govorili so Večeslav Vilder, dr. Torbar in Milan Pribičević. Shod je bil odlično obiskan.

Beograd, 1. septembra. b. Danes je bilo veliko zborovanje združene opozicije v Sarajevu. Na njem sta govorila eden od treh šefov opozicije g. Jovan Jovanović in Božo Marković.

Odlikovanja novinarjev

BEOGRAD, 1. septembra. b. Odlikovana sta urednik »Jutra« g. Stanko Virant z re-

dom sv. Save III. vrste in dr. Alojz Kuhar z redom sv. Save IV. stopnje.

Lektor beogr. vseučilišča se je ponesrečil

PARIZ, 1. septembra. AA. V okolici Chaumonta je zadel avtomobil, ki ga je vodil lektor beogradskega vseučilišča Paul Masset v drevo in se prevrnilo. Lektor je bil ranjen na čelo in v levo roko. Njegova hudo ranjena soproga, ki ima težke poškodbe na glavi in po telesu, najbrž ne bo ostala pri življenju.

Z Bleda v Ženevo**Laval in Eden se sestajeta danes**

Senzacija o abesinskih petrolejskih koncesijah angleško-ameriški družbi vzbuja nezavestno

LONDON, 1. septembra. Minister za DN Eden dela poročilo, ki ga bo predložil 4. septembra svetu DN. Morda bo to poročilo po konferenci s predsednikom francoske vlade Lavalom, ki bo v ponedeljek, nekoliko izpremenil.

Kakor je znano je svet DN pooblastil delegacije Francije in Velike Britanije, naj sestavijo poročilo o sklepih konference v treh.

Na sestanku v ponedeljek bosta Laval in Eden skušala dognati, ali je v teh vprašanjih mogoč skupen nastop.

London razkrinkan

LONDON, 1. septembra. W. V angleški javnosti je napravila vest o odstopu velike petrolejsko-rudarske konc. v Abesiniji neki angleško-ameriški družbi zelo mučen dojem. Politični krogi se boje, da utegne ta vest napraviti slab vtis, zlasti pa zdaj, ko se bo vršil usodni sestanek sveta DN. Z neke strani bodo držanje angleške vlade v italijansko-abesinskem sporu zaradi tega spravljali v zvezo s to koncesijo.

Tednik »Observer« piše o tem: Mistimo, da je odveč dokazovati, da je angleška vlada v sedanjih okolnostih storila vse žrgo, samo ne tega, da bi bila posredno ali neposredno podpirala pridobitev te koncesije. Žal pa je prav tako jasno, da tudi najbolj kategorična izjava s strani angleške vlade ne bo mogla ublažiti slabega dojma, ki ga bo vest o tej koncesiji napravila po vsem svetu.

»Sunday Times« piše: To je zlo, ki ga sploh ni mogoče povečati.

Po poročilu zunanjega ministrstva, ki je bilo snoči objavljeno, je angleški poslanik v Addis-Abedi dobil nalog, naj za primer, da je poročilo o koncesiji točno, svetuje abesinskemu cesarju v imenu angleške vlade, da to koncesijo za zdaj še ne potrdi.

Iznenadenje v Parizu

PARIZ, 1. septembra. Havas poroča: Današnje pariške jutranjke je vest o angleško-ameriški koncesiji v Abesiniji dokaj presenetila. Vsi soglašajo s tem, da bo vprašanje te koncesije italijansko-abesinski spor še bolj poostriilo. O angleškem komuniqueju o tej zadevi pravijo

lišti, da nihče ne more dvomiti v točnost izjave angleške vlade. Vendar se je treba čuditi, da vlada v Londonu o teh pogajanjih ni bila pravočasno obveščena.

»Matin« piše o verodostojnosti in pravilnosti snočne izjave angleške vlade glede abesinske koncesije in da je ta izjava navzlic vsemu napravila v raznih krogih vtis neiskrenosti.

»Petit Journal« misli, da bo ogromnost te koncesije šele postavila sedanji spor zaradi Abesinije v pravo luč. Zašli smo v novo borbo za petrolejske vrelce. Tisti, ki so do včeraj dvigali proti Italiji vzvišena načela mednarodnega prava, so zdaj na surov način razglatili dejstvo, da gre v resnici za neusmiljeno borbo za ogromne trgovske dobičke.

Že tri leta?

ADDIS-ABEBA, 1. septembra. AA. Merodajni krogi izjavljajo, da so se pogajanja o koncesiji za petrolejske vrelce in rudnike v Abesiniji vodila že tri leta. Najprvo je Abesinija predlagala podobno koncesijo nekemu Italijanu, zastopniku znane ameriške tvrdke, ki pa je tedanje pogoje odklonil. Tu naglašajo, da pri tej koncesiji ne gre za politično dejanje.

Angleška ali ameriška družba?

LONDON, 1. septembra. Po zadnjih poročilih agencije Reuter je ugotovljeno, da je družba, ki je dobila koncesije v Abesiniji (African Exploitation and Development Company), registrirana v Ameriki. S tem je dokazano, da je ta družba ameriška. Ameriško časopisje pa se vprašuje, kdo je g. Rickert, ki se je v imenu te družbe pogajal za koncesije. Vse velike družbe so namreč izjavile, da nimajo s tem gospodom nobene zveze.

WASHINGTON, 1. septembra. AA. Vest o koncesijah, sklenjenimi z Abesinijo, je tu delovala kakor bomba. Sprva ni nihče hotel verovati. Ker pa so to dejstvo uradno potrjili in ker je tudi vlada povedala, kakšno je njeno stališče — da ne skrbi za privatne načrte, in da pazi samo na to, da interesi Zedinjenih držav ne bodo zapostavljeni — smatrajo politični krogi, da vlada ne bo mogla pri tem svojem načelu neinteresačnosti dolgo vztrajati.

Koroški tabor

Sijajna manifestacija naše nacionalne volje in zavesti ob severni meji

Poljana pri Prevaljah, 1. sept.

Klic Akcijskega odbora na Koroški tabor je privabil iz vseh krajev širom Slovenije nespregledne množice ljudstva, ki so se zbrale, da na dostojen, samozavestnega in svobodnega naroda vreden način manifestirajo za pravice slovenskega življa na Koroškem.

Med mnogimi odličnimi gosti od blizu in daleč naj danes omenimo samo bana g. dr. Dinka Puca.

O prireditvi v podrobnostih prinesemo posebej poročilo, za danes naj samo omenimo, da je vse prisotne globoko dojmila blagoslovitev kamna, pod katerega so vzdali spomenico z dokumenti o bojih za slovensko Koroško in novčаницe, ki so bile tedaj v obtoku, skupaj z današnjimi.

Pri slovesni službi božji so peli pevci iz Mežice. Četrto dejanje Brenkove dra-

me »Poslednje ustoličenje« pa je prenašala tudi ljubljanska radio-postaja.

Šahovska olimpiada v Varšavi končana

Jugoslavija šesta, USA prva
Varšava, 1. septembra. AA. Šahovska olimpiada je končana. Severna Amerika je v tretjič zasedla prvo mesto. Dosegla je 54 točk. Druga je Švedska s 52 in pol točke, sledi Poljska z 52 točkami. Četrta je Madjarska z 51 točkami, peta Čehoslovaška, 49 točk, šesta Jugoslavija 45 in pol točke, sedma Avstrija 43 in pol točke.

-o-

Vremenska napoved

Novi Sad: Jasno po celi kraljevini, nekoliko oblačno v severozapadnih krajih. Temperatura se bo zvišala.
Sonce vzhaja ob 5.00, zahaja pa ob 18.17.

Sport

Nogomet

Primorje: Ilirija 4:1 (3:1)

Ljubljana, 1. septembra. Danes popoldne sta odigrala Primorje in Ilirija svojo drugo prijateljsko tekmo v letošnjem letu. Tekmo, ki je bila prirejena v korist pomskega blagajne, je posejelo iz kakih 700 gledalcev, katere pa igra ni preveč navdušila.

Sodniku g. Lukežiču sta se predstavili moštvi takole: **Primorje:** Logar — Jug, Hassl — Kukanja, Slamič, Pišek — Vanežič, Pupo, Pepček, Vrhovnik, Uršič. — **Ilirija:** Herman — Unterreiter, Berglez — Lah II., Sočan, Bogme — Ica, Lah I., Pikič, Slapar (Grintal), Doberlet.

Početni udarec ima Primorje, ki igra proti soncu. Igra je prav malo zanimiva. Primorje napada in doseže v 5. min. kot. Malo za tem sledi zopet napad Primorja in v 8. min. zabije Vrhovnik po krivdi vratarja Hermana prvi gol za Primorje.

1:0 za Primorje.

V 12. min. dobi Pepček žogo na sredi igrišča, preigra Sočana in Bergleza ter z razantnim strelom zabije iz daljave 25 m drugi gol.

2:0 za Primorje.

Za tem se igra nekaj časa na sredi igrišča. V 20. min. se stvori pred golom Ilirije mala gneča in Vrhovnik zabije tretji gol za Primorje.

3:0 za Primorje.

V 25. min. strelja Lah II. prosti strel proti Primorju. Vrtar Logar po nepotrebnem zapusti gol in Pikič pošlje žogo z glavo v prazen gol.

3:1 za Primorje.

V 32. min. strelja Lah I. iz neposredne bližine močno bombo, toda žoga se odbije od stative v polje. V 40. min. prosti strel proti P., iz 20 m pošlje Lah v aut. Nato se kot za Primorje in polčas je zaključen.

V drugem polčasu Primorje navali že takoj v začetku z vso silo. Prosto stoječi Janežič dobi v 4. min. žogo, potegne do gola in pošlje žogo nizko tik ob levi prečki v gol.

4:1 za Primorje.

V 16. min. kot za Ilirijo. Lepo streljano žogo pa ujame Logar. V 25. min. nastane pred golom Ilirije nevarna situacija. Vendar pa Hermanu uspe rešiti v kot. V 36. min. Janežič lepo vodi žogo pred gol, strelja močno in visoko. Toda Herman je na mestu in odbije v kot.

Igra se nadaljuje večji del pred golom Ilirije, vendar pa se rezultat do konca ne menja. Tekma ni bila na višku, zlasti se je opazilo, da so igrači vse premalo borbeni. Čeprav je bila igra ves čas odprta, se je hitro videla velika premoč Primorja, ki je bilo v vseh črtah boljše. Napad Primorja je zaigral povprečno, trudil se pa ni prav posebno. V srednji vrsti sta ugajala oba stranska krilca Kukanja in Pišek. Obramba je svoje delo sicer zadovoljivo rešila, vendar pa ni bila nič kaj trdna. Zlasti Logar je bil jako negotov in je dobljeni gol padel po njegovi krivdi.

Ilirija je zadovoljila le parkrat, na momente sicer pa je bila dosti slabša kot Primorje. Napad si ni znal ustvariti ugodnih položajev in je uspeval le s prodori posameznikov. Srednja vrsta in obramba pa sta bili zelo slabi in negotovi. Tekmo je sodil g. Lukežič prav slabo in je zlasti mnogo spregledal ter napačno presodil.

Reprezentanca II. r.: Hermes 3:2 (1:0)

V predtekmi je reprezentanca drugega razreda brez truda premagala prvo moštvo Hermesa z rezultatom 3:2, ki bi pa bil lahko tudi večji, zlasti se, če bi bili igrači Repr. II. r. le količkaj vigrani.

Mladinske prvenstvene tekme

Dopoldne so se nadaljevale mladinske prvenstvene tekme na igrišču Mladike na Kodeljevem in Reke na Viču. Odigrane so bile le tri tekme. Četrta tekma pa bi se morala vršiti med Jadranom in Ilirijo. Bila pa je odložena zaradi smrti predsednika Jadrana g. Slanoveca.

Korotan: Mladika 3:2 (2:1).

Primorje: Slavija 4:0 (0:0).

Hermes: Reka 2:0 (0:0).

Liga

Bask: Gradjanski 2:1

ZAGREB, 1. septembra. Bask iz Beograda je danes se je sploh pričakovalo, da bo Bask svojo proti tukajšnjemu »Gradjanskemu«, ki je v nedeljo podlegel v Beogradu z rezultatom 5:1. Danes se j sploh pričakovalo, da bo Bask svojo dobro formo tudi v Zagrebu potrdil. Ali zgodilo se je nasprotno, v današnji tekmi je zmagal »Gradjanski« z rezultatom 2:1.

Za drž. nog. prvenstvo 1935/36.

KRAGUJEVAC, 1. septembra. Tekme za drž. prvenstvo za leto 1935/36 so se že pričele. BSK je danes v Kragujevcu odigral prvo svojo tekmo za novo državno prvenstvo po grupah s tukajšnjim »Radničkim« športnim klubom. BSK je nastopil kompletno in zmagal z rezultatom 3:1 (2:0).

FC Roma: SK Jugoslavija 2:0 (2:0)

RIM, 1. septembra. Beograjska »Jugoslavija« je danes v Kragujevcu odigral prvo svojo tekmo tekmo proti FC Romi. »Jugoslavija« je bila lepo sprejeta in pozdravljena v lepih časopisnih člankih ter je za njen nastop vladalo veliko zanimanje. Z Lehnerjem na levem halfu kot gostom

se je Jugoslavija v prvem polčasu do 35 min. dobro držala, toda v 36 in 40 min. je prejela 2 neubranljiva gola. Golman Platz je bil zelo dober in njemu je treba pripisati, da »Jugoslavija« v tem polčasu ni prejela več golov. V drugem polčasu je »Jugoslavija« imela nekaj lepih šans, da rezultat popravi, pa jih ni izkoristila radi slabe igre napadalnega tria. Igra je končala z rezultatom 2:0 (2:0) za »Romom«.

Ukrajinski nogometaši v Parizu

Pretekli teden je gostovala v Parizu Ukrajinska nogometna reprezentanca. Igrala je s tamošnjim Red Star Olimpique in zmagala z rezultatom 6:1. Ta reprezentanca pa ne da niti slutiti, v kaki premoči so bili Ukrajinci. Njihova igra je bila za Parizane, ki so vendar vajeni najboljših moštev tako kontinentalnih kot tudi angleških, pravo razodetje. Kar strmeli so nad tolikšno tehnično dovršenostjo igre gostov. Saj so ti s svojo tehnično superornostjo naravnost smesili domačine, ki večasih po več minut sploh niso prišli do žoge. Ukrajinci igrajo najdovršenejši škotski nogomet in sliči njihova igra najbolj oni slavnega budimpeštanskega M. T. K., ali pa Sparte iz 1. 1922., ko je bila ta na višku.

Kolesarstvo

Jugoslavija še vedno vodi v Romuniji

Tudi v četrti etapi romunske krožne dirke so zmagali Jugoslavlani na celi črti. Prvo mesto si je osvojil Davidović, 2. Faninger, 3. Grgac. Kljub izredno slabim cestam so naši dirkači stalno na vodstvu in vozijo s povprečno hitrostjo 40 km na uro. Francozi so od dirke že odstopili.

V peti etapi od Arada do Orade-e, ki meri 120 km, je zmagal Grgac (Jugoslavija) v času 26.6.54, Davidović (Jugoslavija) 26.22.23, Mormoca (Romun.) 26.25.45, Danijel (Poljska) 26.26.1.

V nacionalni kvalifikaciji vodi Jugoslavija z 82.14.8, 2. Romunija 83.17.26, 3. Poljska 86.26.1, 4. Turčija.

Bukarešta, 1. septembra. AA. Šesta etapa je vodila od Orade do Kluj in je bila dolga 151 kilometrov. Dirkači Tudoze (Romunija), Grgac (Jugoslavija), Kirkoz (Turčija), Lipinski (Poljska), Dinu Stefan (Romunija), Faninger (Jugoslavija), Mormocca (Romunija) in Abulnar (Jugoslavija) so prispeli na cilj v skupini s časom 5.24.36.

Splošna kvalifikacija poedincev: Grgac (Jugoslavija) 32.32.24, Mormocca (Romunija) 32.50.15 sek., Tudoze (Romunija) 32.58.48, Davidović (Jugoslavija) 32.59.45, Danijel (Poljska) 33.01.36 sek., Faninger (Jugoslavija), Abulnar (Jugoslavija) itd.

Splošna kvalifikacija po narodih: 1. Jugoslavija, 2. Romunija, 3. Poljska, 4. Turčija.

Tour de Suisse.

Četrta etapa

Na startu za najdaljšo progo dirke Luzern—Ženeva (286.9 km), so se zbrali le še 43 dirkači. Bitka se je začela že takoj po prvih kilometrih. Na čelu vozi trdovratno grupa Molinar-Barral-Ruozzi-Buttafoechi-Faure, ki obdrži vodstvo z majhnimi izpremembami vse do 1448 m visokega Col des Mosser (153.5 km), kjer začne vzpon in je treba premagati na 14 km 550 m višinske diference. Tu se je povzpela na čelo Léon Level, ki je že dolgo vztrajno vozil tik za vodilno grupo. Na prelazu je slika naslednja: 1. Level, 2. Barral (1 min. za Levelom), 3. Buttafoechi, 4. Faure (2 : 10), 5. Molinar, 6. Bulla. Začne se vožnja navzdol, kjer znaša padee na progi 20 km — 1000 metrov. Mali Francoz vozi čudovito in vztrajno naprej in ima v Montreux-u že 4 minute prednosti pred prvimi nasledovalci. Level beži, beži... Sreča za Švicarje je bila, da so ujeli v zadnjem trenutku Garnierja, kajli drugače bi bil moral že sedaj sleči (Amberg) zlato-rumeni triko, in ga prepustiti Belgijcu, kot najbolje plasiranemu v skupni klasifikaciji.

Level pa je nedosegljiv, kot triumfator privozil v mesto Zveze narodov. Etapo je prevozil v času 8 : 57 : 46 s povprečno hitrostjo 32.010 km. 2. Buttafoechi, 3. Faure (oba 9 : 00 : 32), 4. Bulla, 5. Rinaldi (Francija), 6. Baulz (Nemčija), 7. Romanatti, 8. Introzzi, 9. Molinar (vsi Italija) 10. Ruozzi (Francija).

Peta etapa

Po zelo dramatičnem poteku, je zmagal v peti etapi Zeneva—Basel (249.8 km) Italijan Mealli v času 7:40:28, 2. Buchwalder 7:40:47, 3. Louviot, 4. Baultz, 5. Van der Haeren, 6. Bulla.

V skupni klasifikaciji vodi po peti etapi Rinaldi (Francija), ki mu je moral prepustiti Amberg zlato-rumeni trik. 2.

Šesta etapa

Šesta etapa Bern—Olten (240.1 km) je zopet končala z zmago Faur-a. Dirkači so dolgo vozili skupaj, končno pa sta se odtrgala Faure in Italijan Malmady, tik pred ciljem pa je pustil Francoz tudi tega za seboj in zmagal v času 6:50.2, 2. Malmady, 3. Van der Haeren, 4. Bulla, 5. Geyer, 6. Baralt. V skupni klasifikaciji vodi Rinaldi, v nacionalni pa še vedno Švicar pred Francijo.

Dnevna pratika

Ponedeljek, 2. septembra. Katoličani: Zenon m. Pravoslavni: 20. avgusta, Samuil, pr.

Dežurne lekarne

Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Gartus, Moste, Zaloška c. 18.

Nedelja v Ljubljani...

Ljubljana, 1. septembra.

Poletje, ki se nagiblje k zatonu, nam je danes kakor nalašč za slovo naklonilo tako krasno in res nedeljsko vreme, da je bila Ljubljana pod sinjim baldahinom kakor večno lepa nevesta. Mladi študentje in študentke, ki se polagoma vračajo s počitnic, so že dali sicer mirnim ulicam danes nekaj svojega nadiha.

Tiho je v ljubljanski mir danes potekala v mestnem muzeju v Gosposki ulici 15 v 4 sobah nameščena

razstava preprog

kraljevske banovinske poslovalnice primorske banovine iz Splita. Odprta ostane od 1. do 20. t. m.

O razstavi, ki je prava pesem naše dekorativne narodne umetnosti, bomo še poročali. Za danes naj le omenimo, da razstava in sploh delo banovinske poslovalnice iz Splita ni nikako trgovsko, ampak socialno in kulturno dejanje. Poslovalnica zaposluje 700 kmetskih družin v Dalmaciji, ki bi sicer ostale brez dela in kruha. Posebnega poudarka je vredna smiselno izbrana harmonija barv, kar je zaslug ge. Marije Nonveiller, ki z res izbranim okusom kombinira barve in določa oblike ornamentov. Razstava si je že danes dopoldne ogledalo mnogo odličnih obiskovalcev in je med njimi tudi nekaj kupeev.

Za veselje je poskrbelo emigrantsko društvo Tabor, ki je popoldne ob 16. priredilo lepo

vrtno prireditev

na vrtu restavracije »pri Levcu«. Prireditev je privabila obilo emigrantov in tudi drugega ljubljanskega občinstva. Pevec »Tabor« (pevovodja Venturini), »Bezigrajske pevške zbor« (pevovodja Godec) in »Soče« (pevov. Rožane) so zapeli vrsto posrečeno in pomembno izbranih narodnih in umetnih pesmi. Vmes so se vrstile deklamacije, godba na pihala pa je v odmorih skrbela mladini za plesne melodije.

Občinstva je bilo izredno mnogo in vmes dokaj uglednih zastopnikov raznih korporacij in

Maribor, 1. septembra.

Skrunilec grobov

Včeraj so delavci tukajšnje tvrde Scherbaum na starem mestnem pokopališču o krili podlo počelje doslej neznanega lopova, ki je s talvino oskrnil grob rodbine Scherbaum. Neznana hijena je ukradla z groba 60x80 cm veliko marmornato nagrobno ploščo in storil tako precejšnjo škodo, oskrnil pa svetost pokopališča. Policija se vneto trudi, da dobi tega podleža v svoje roke.

Kolesar in kolesarka...

Danes zgodaj zjutraj se je peljala 20 letna Helena Poljanec na kolesu po Vrbanovi ulici. Vozila je pravilno na desni. Takrat pa je privozil z veliko brzino nasproti nek kolesar iz Kamnice. Ker je vozil po levi strani, je bil karambol neizbežen. Kolesar je z vso silo zavozil v Poljančovo, ki jo je sunek vrgel v loku na cesto, da je obležala z zlomljeno desno nogo. Foklali so na pomoč reševalce, ki so mladenca prepeljali v mariborsko bolnico.

Preklano uho

Včeraj je pri delu 22 letni delavec Miha Cviliak na Meljskem hribu tako nesrečno padel, da si je pri tem zelo hudo poškodoval uho. Padee je bil tako močan, da mu je kamen, na katerega je padel razkral desno uho. Poškodovanec je bil prepeljan v tukajšnje bolnico.

Tatvina denarja

Steklarski pomočnik Karol Tibaut z Aleksandrove ceste 17 je prijavil mariborski policiji, da

Cetrtsinska vožnja za ljubljanski kongres JS

Oblastni odbor JS v Ljubljani obvešča vse članstvo in vso javnost, da je odobrena cetrtsinska vožnja za člane JS udeležence kongresa v Ljubljani. Vozna ugodnost velja za vožnjo v Ljubljano v času od 3. do vključno 6., a v povratku od 5. do vključno 10. septembra v vseh vlakih, razen luksuznih. Ta ugodnost velja za odrasle in za pomladek Jadranske straže.

Vsak udeleženec, ki hoče biti deležen te ugodnosti, mora imeti člansko legitimacijo, na podlagi katere kupi na odhodni postaji polovično vozno karto, a poleg tega še specijelno žel. legitimacijo obrazec 14, ki se dobi na vsaki žel. postaji. Tako vozno karto, kakor žel. legitimacijo, mora pri prihodu v Ljubljano obdržati ter se javiti v kongresni informacijski pisarni, kjer prejme, kakor je bilo že objavljeno, posebno kongresno knjižico. Pred povratkom mora vsak član predložiti potniški blagajni na žel. postaji v Ljubljani žel. legitimacijo v žigovanje, ker brez žiga postaje Ljubljana ne bo veljal brezplačen povratek na osnovi vozne karte, ki je veljala za prihod v Ljubljano. Oblastni odbor je vsem podružnicam JS v Dravski banovini že včeraj razposlal posebno okrožnico s podrobnimi navodili. Zato naj se vsak obrne za pojasnila na najbližji odbor ali Poverjeništvu JS.

Doslej izdana — prednjim nasprotna navodila — ne veljajo!

Manifestacije 6. septembra ob priliki rojstnega dne Nj. Vel. kralja Petra II. v Ljubljani bodo po vseh predpripravah sodeč največje kar jih je doslej Ljubljana videla. Zato naj nihče ne zamudi prilike, da ob tako ugodnih pogojih ne bi prisostvoval tem svečanostim!

Jadran vas kliče, da s svojo navzočnostjo na kongresu dokažete, da ni Jugoslavije brez Jadrana!

oblasti. Ker pa na vseh prireditvah »Tabor« priznana vlada izredna prisrčnost, nočemo z naštevanjem posameznikov društvu kvariti lepega slovesa. Ponovimo naj le: Lepo je bilo in na svidenje še kdaj!

Otvoritev sadjarske in vrtnarske razstave na Barju

Po enem letu svojega obstoja je Sadjarsko in vrtnarsko društvo na Barju otvorilo danes v Soli na Barju svojo razstavo. Razstavo je otvoril p. Ispednik društva Jakob Novak, govoril pa je tudi nadzornik gospod Jožef Strekelj. Nadzorni vodja razstave je gospod ravnatelj Lah iz Ljubljane. Razstavljeni so razni pridelki Barja, in sicer iz semen, ki jih je darovala banska uprava za okoli Din 3000—. Pri otvoritvi razstave je sodeloval barjanski pevski zbor pod vodstvom gospoda upravitelja Grčarja.

Pred otvoritvijo so bile L. sarske tekme. Start je bil točno ob 14.30 izpred narodne šole na Barju. Proga je bila dolga 23 km in so tekmovalci vozili skozi Ilovico, Rudnik, Škofljo in Ig do Barja.

Prvi je prišel na cilj Zadnikar (Črna vas) v času 38 min., drugi je bil Faganel Slavko (Lžanska cesta) v času 39 min., tretji Jevc Franc (Črna vas) 39.30 min., četrti pa Jevc Ivan (Črna vas) 40.30 min. Zmagovalec so prejeli lepe nagrade.

Kljub vsem tem in takim prijetnostim niso čisto izostale

hujše nesreče

Kolene Josip, brezposelni trgovski pomočnik, rojen 1. 1902., stanujoč v Mariboru na Tržaški cesti št. 5, je iskal dela in prišel v Repnjo. Tam so ga domači fantje tako pretepli, da ga je bilo treba prepeljati v ljubljansko bolnišnico. Pavovcu Francu, posestniku in trgovcu iz okolice Domžal so se splašili konji v Domžalah. Padel je pod voz in se tako poškodoval, da si je zlomil levo nogo. Zdravi se v splošni bolnišnici.

...in v Mariboru

je za časa njegove odsotnosti, ko je bil z ženo v mestu, neznanj moški vlomil v njegovo stanovanje, prebrskal vse omare in razmetal po sobi perilo ter ukradel lišnico, v kateri je bilo 600 dinarjev gotovine. Storitcu so baje že na siedo.

In razrezano stopalo...

Nezroda je doletela tudi časopisno raznašalko 27 letno Ivanka Novakovo s Koroske ceste 43. Ko je včeraj hodila po dvorišču, je stopila na neko črepanjo in si zelo hudo razrezala desno stopalo. Novakovi so nudili naši reševalci prvo pomoč.

Sprejem učencev in učenk v I. razred učiteljske šole v Ljubljani

Z odlokom min. prosvete S. N. št. 33.522 z dne 29. avgusta 1935 se dovoljuje sprejem omejenega števila učencev in učenk v prvi razred učiteljskih šol v vseh banovinah. V Ljubljani bo sprejetih 25 dijakov in 10 učenk, ki so končali nižji tečaj sred. šol z odličnim ali prav dobrim uspehom. V slučaju, da je premalo učencev oz. učenk se bodo sprejemali tudi učenci(ke), ki so končali z dobrim uspehom nižji tečaj sred. šol. Pravico za vpis imajo tudi učenci, ki so stari nad 17 let pod pogojem, da so opravili nižji tečajni izpit za sred. šole z odličnim uspehom.

Prošnje za sprejem v I. razred se bodo sprejemale 1., 2., in 3. septembra t. l. glasom omejenega ministrskega odloka.

Slovenski vokalni kvintet

je danes brez dvoma naša najboljša pevška družina. Nešteti posnetki na ploščah nas prepričuje, da imamo v tem kvintetu pevce tako visoke kvalitete, da so drug drugim tako tesno povezani in tako dovršeno vpeti, da je vsak njihov nastop dogodek in kratki velik umetniški užitek. Če pomislimo, da je danes s posredovanjem radia vse polno prilik, da slišimo vsak dan najboljšo pevce sveta, da lahko vsak dan priberemo te naše pevce z inozem. In da kljub vsemu častno vzdržijo vsako primero in še tako ostro kritiko, potem se lahko veselimo tudi njihovega nastopa na pozdravnem večeru v veliki dvorani Zvezde, ki ga priredi mestna občina dne 6. septembra t. l. na čast delegatov Jadranske straže ob 20. uri zvečer. Pri tej priliki bomo imeli priliko slišati tudi člana tega kvinteta kot solista — opernega pevca Toneta Petroviča. Zapel nam bo nekaj solo točk iz svojega bogatega repertoarja in tako bo izzvenel ta pozdravni večer v eno najprisrčnejših družabnih prireditev v Ljubljani.

Članom JS na Jesenicah!

V dnevih od 5. do 8. septembra se bo vršil v Ljubljani kongres Jadranske Straže. Za ta kongres je dovoljena za člane JS cetrtsinska, a za učlane polovična vožnja. Pozivajo se vsi člani, da se kongresa v čim večjem številu udeležijo in to osobito dne 6. sep., ko bo blagoslovitev nove zastave, kateri kumuje Nj. Vel. kralj Peter II. Člani, kateri imajo narodne noše, naj grejo v nar. noši. Legitimacije se dobijo v pisarni g. dr. Vovka na Jesenicah, in to v času od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Čuvajmo naše morje! — Čuvajmo Jugoslavijo!

Glas slovenske žene

Naša ženska društva

Dom učiteljic r. z. o. z.

Učiteljski poklic je bil med prvimi poklici, ki so se odprli ženi izven doma. Kakor poklic otroške negovalke ali babice tudi učiteljski poklic temelji v onem, ki so ga od nekdanj pri- znavali ženi tudi tedaj, ko so ji odrekli še vso pravico do poklicnega dela: v njenem ma- terinstvu. Vsaka žena, ki postane mati, postane s tem že vzgojiteljica, prva in najvažnejša učiteljica svojega otroka. Tako sicer ne smemo tr- diti, da bi bila vsaka žena, najsi bo mati ali ne, tudi dobra vzgojiteljica, kajti dobé se za ta poklic tudi popolnoma nesposobne celo med materami. Vendar je povprečni ženi naravno, da se zanima za otroke, da ima otroke rada, da zna z njimi ravnati, navadno boljše kakor mo- ski, in ravno to je predpogoj za uspešno vpli- vanje na otroka. Zato je razumljivo, da je mnogo deklet, ki žutijo veselje do učiteljskega poklica in da je v mnogih državah, naj navedem samo USA, vsaj nižje šolstvo pretežno v žens- kih rokah.

Toda kakor v skoraj vsakem poklicu, tako je tudi v tem žena zadela dostikrat na odpor, ki se je v nekih reakcionarnih krogih vedno po- javljal in se še pojavlja proti vsakršnemu žens- kemu pridobitnemu delu. Izražal se je la od- bor žal celo s strani moških kolegov-učiteljev, n. pr. v zagovarjanju in predlaganju nižje plače za učiteljice kakor za učitelje, čeprav mora ime- ti ona isto izobrazbo in opravljati isto delo, kakor njen moški tovariš.

Zlasti v odgovor proti takim poskusom je nastalo 1898. leta »Društvo učiteljic«, ki se je ves čas do prevrata borilo za izenačenje plač učiteljic in učiteljev ter proti vsem poskusom zapostavljanja ženskih učnih moči. Glavno delo tega društva pa je vendar bilo kulturnega in humanitarnega značaja: društvo je prirejalo predavanja in cele tečaje za gospodinjstvo, pri- krojevanje, nego otrok, higieno, prvo pomoč in druge važne stvari, ki bi jih morala učiteljica predvsem na vasi poznati. Saj je pogosto učiteljica poleg duhovnika edina izobražena oseba na vasi in bi morala znati ne le poučevati in otroke, temveč tudi odraslim nuditi nasvet in pomoč v njihovih vsakdanjih bolj ali manj važ- nih problemih. Posebno od prevrata, ko so učiteljice dosegle enake plače z moškimi kolegi, je bilo delo Društva učiteljic predvsem kulturno. Zato je tem bolj nerazumljivo, da je bilo 1932. leta, po 34letnem delovanju, oblastno raznuščeno kot nepotrebna strokovna organizacija po- leg oficijalne DDU.

Nekatere naloge Društva učiteljic je prevzela zadruga »Dom učiteljic«, vendar je bila oblast- na raznuščitev za kulturne in humanitarne tež- nie učiteljice težek udarec, kajli medtem ko je imelo Društvo učiteljic ob koncu 700 članic, jih ima zadruga le nekako 200, kar je le majhen odstotek slovenskih učiteljic. Zadruga je mogla le delno prevzeti program društva: njena naloga je predvsem ustanovitev doma za učiteljice. Že društvo je nameravalo sezidati lasten dom za učiteljice, kakor jih imajo v mnogih drugih mestih. Dom naj bi nudil stanovanja nekaterim učiteljicam ter prenočišča onim, ki pridejo v Ljubljano le mimogrede, predvsem tudi gostom iz drugih kraljev držav in iz inozemstva. Tako bi dom olajšal stike naših učiteljic z dru- gimimi tovarišicami, njihovo spoznanje dela dru- god, kar bi bilo koristno tudi za poklicno delo. Obenem pa naj bi bil dom prosvetno središče slovenskih učiteljic, kjer bi se vršila predava- nja in tečaji. Mislilo tudi na priključitev gos- podinjske šole in zavetišča za šolarke, ki stanuj- jejo daleč od šole ali zunaj mesta. Tudi druga ženska društva bi lahko imela društvene sobe v domu.

Zadruga ima doslej že eno zavetišče za šolarke, in sicer Zavetišče Marije Mehletove za Gradom 4. Ta med učiteljstvom znana, požr- tvovalna delavka je v tej svoji hiši uvedla za- vetišče za učence šentjakobske šole, ki ne mo- rejo med dopoldanskim in popoldanskim pou-

kom domov, ker stanujejo predaleč. V domu dobe otroci toplo kosilo. Po ustanovitvi, 1929. leta, ga je ga. Mehletova nekaj časa vodila sama, potem ga je dala v upravo Društvu učiteljic in sedaj ga je prevzela Zadruga.

V glavnem zdaj Zadruga zbira denar za svoje važno kulturno delo, ki ga bo mogla v polni meri vršiti šele, ko bo dom ustanovljen. To pomeni, da mora nujno zahtevati žrvice, preden more kaj nuditi. Delo gre počasi. Zal se pojavlja tu, kakor prepogosto v naši javnosti, žalostno pomanjkanje solidarnosti, stanovske za- vesti in celo pojmovanja lastnega interesa. Naš človek sploh silno težko kaj žrtvuje za nekaj, od česar ne pričakuje neposredne koristi zase in niti ne moremo tako zameriti ženam, ki se šele počasi začenjajo zavedati svoje pripadnosti javnemu življenju, ako ne podpirajo z vsimi silami težen svojih zavednejših tovarišic — saj dobimo isto nezavednost tudi pri moških, ki so bili vzgojeni za javno delo za skupne interese. Toda čas bi bil, da bi to slabo lastnost počasi premagali in ni rečeno, da bi ne smele žene dati moškim dober vzgled.

Treba je pa tudi reči, da je mnenje, da je posebno ženska organizacija učiteljic odveč, popolnoma napačno. Kajli čeprav so učiteljice dosegle enako plačilo za enako delo, vendar nikakor še niso dejansko popolnoma enako- pravne z moškimi kolegi. Čeprav namreč more po zakonu postati žena upraviteljica ženske ali mešane šole, se to le zelo redko zgodi; in tudi v tem je še neenakost, kajli medtem ko žena ne more postati upraviteljica moške šole, sme moški upravljati ženske. Še bolj se pozna neenakost pri višjih službah inšpektorjev ali referentov, ki so po zakonu odprte, dejansko pa zaprte ženam. V zadnjem času pa so žene tudi močno zapostavljene pri dostopu do učiteljskega poklica, ki je vendar, kakor rečeno, eden najbolj naravnih za ženo. Že tretje leto je dekletom onemogočen dostop na učiteljska v Ljubljani in Mariboru, torej v vsej Sloveniji. In Višja pedagoška šola v Zagrebu, ki daje po dveh letih pravico do meščanske šole in po štirih letih in diplomskem izpitu celo do profesu- re, že dve leti ni sprejela nobene ženske kandidatk.

Dokler se vrše smotrni napadi in zapostavljan- ja žene kot take, je upravičena tudi posebna ženska organizacija, kajli skušnija uči, da me- šane organizacije pod pretežno moškimi vodstvom nimajo mnogo smisla za predvsem žens- ke zahteve, in je še dobro, če jim ne naspro- tujejo. Če torej ne sme obstojati posebna ženska organizacija, je nujno, da se ustanove pri- skumni organizaciji vsaj ženske sekcije, ki bodo varovale ženske interese. Po nekaterih srezih DDU že ima take sekcije, nima jih pa še cen- trala, in slišimo, da se dobe dovolj nekolegialni kolegi, ki se ustanovitvi protivijo.

Kakor učiteljice potrebujejo kulturnega sre- dišča, kakršno jim hoče dati Zadruga, tako potrebujejo tudi trajnega čuvanja svojih interesov kot žene pri skupni strokovni organizaciji. Delo naših učiteljic je pač tako važno in požrtvoval- no, da ne zasluži zapostavljanja, temveč zaniman- je in pomoč s strani javnosti in odločujočih činiteljev. Zavednim delavkam želimo mnogo uspeha!

Zena in gospodarsko vrašanje

Prejeli smo glas iz vrst slovenske delovne kmečke žene, ki se glasi: Slovenska delov- na žena je še zmerom kruto zapostavljena v družbenem in narodnem življenju, komaj da se je spomnijo kdaj ob materinskem dnevu in še tedaj se izgublja vse besede v sentimentalnost. Res je, da vidimo, če pogledamo v zgodovino, da je bila ravno

kmečka žena tista, ki je rodila in vzgojila našemu narodu one velike može, ki so stali na braniku našega naroda in nam ohranili do danes našo narodnost ter nam odpirali vrata kulture.

Večino teh, katerih dela za narod se ne da popisati, je vzgajala slovenska kmečka mati. Le žal, da sodobno človeštvo sledi v premajhni večini zgledu teh velikih mož. A bolj kot nekdanj nam je danes treba zna- čajnih in poštenih mož. Kdo nam jih bo dal? Ve, slovenske kmečke žene — pred- vsem matere. Vaša naloga je: vzgajati svoje otroke v poštene, značajne ljudi, ki bodo znali tudi na visokih mestih spošto- vati kmečko delo, ki jih je vzredilo, in bodo delali za kmeta. Potrebno pa je za sodobno vzgojo več znanja in izobrazbe, ker današnja mladina zahteva zmerom zmerom več. Zato morajo kmečke matere, seveda kolikor jim časa dopušča težko kmečko delo, skrbeti za svojo izobrazbo, predvsem pa se zanimati za vzgojna vpra- šanja. In ta vzgoja mora biti — v kmet- skem duhu.

Današnja gospodarska kriza je prizadela najbolj kmečki in delavski sloj. Mnogo trpljenja mora prestati kmetstva in delav- ska mati: garati mora iz dneva v dan in nima od vsega ničesar. Doma je kopicca otrok, ki odpira lačne kljune in kljice; kruha. A mati nima niti za sol, kako naj gleda veselo življenju nasproti? Koliko je takih žena, ki nikdar ne tarnajo, samo molče in nimajo prostora, da bi povzdig- nile svoj glas o svojem težkem življenju. »Glas slovenskih žena« naj govori o našem življenju. Savinčanka.

Žene v književnosti. Dve Romunki, Margare- ta Miller-Verghi in Ecaterina Sandulescu, sta v Bukarešti izdali knjigo »Razvoj ženskega pisa- teljevanja v Romuniji. (Evolutia scrisului femi- nin in Romania). Knjiga upošteva tudi žene, ki ne pišejo v rumunščini, a so po pokolenju ali kako drugače zvezane z rumunsko zemljo ali ljudstvom, kakor komteso De Noailles, kneginjo Bibescu, kraljici Carmen Selvo in Marijo.

Naše gledališče

Nova sezona v naši drami

Narodno gledališče kot tempelj in žarišče narodne kulture potrebuje slejkoprej nad vse sposobnih ljudi, ki ne žive le od tujih vplivov in tuje kulture, temveč vsebujejo resnično ne- kaj samoniklega, ljudi, ki se zavedajo svojega poslanstva.

Na kakšni osnovi temelji naše gledališče? je bilo prvo vprašanje, ki me je vznemirjalo. Burghtheater ima svojega Schillerja, Comedie francais Moliere, Hudožestveniki Čehova, Čehi J. K. Tyla, Angleži Šekspirja, Italijani A. Gol- donija in Pirandella, Beograd Nušiča... Koga imamo pa mi za osnovo? Mari Cankarja, Fin- žgarja? Koliko časa bomo še čakali na osnovni ton naše drame in s tem na »slovenskega igralca«? Zalostno je, da naša drama ni vzgo- jila v poslednjih šestnajstih letih niti enega dramatika. Voditelji, ki so s perspektivo tujih kultur presojali našega dramatika, so vedno našli jalov izgovor, da njegovo delo ni »odr- skoe«. Kaj ni jasno kot beli dan, da gre pot dramatika in igralca edino preko odra! Prepuščali so se trohnenju vsi rokopisi, ki so pri- hajali. Kdo je temu kriv? Uprava, režiserji? Rečem lahko samo to, da razen Milana Skr- binška ne poznam režiserja, ki bi čutil neda- statek osnove in ki bi slovenski režiser prav za prav bil. Kaj je bolj očitno kot dejstvo, da se režiser prične pri domači drami, povsod drugje je šablona in plagiat. Popolnoma upra- vičeno dvomimo o režiserjih, ki so se nam udnjali s Strindbergom, Katajevom, Arxom in Švarhinom! Nikdo se pa ni pojavil s ka- terinkoli slovenskim dramatikom iz popolno- ma razumljivega vzroka, ker ga ni videl. Se- veda na Dunaju, v Pragi, Berlinu in Moskvi igrajo pred vsem »svoje« Vse drugo je zgolj poleg. Mislim, da je to dovolj jasno povedano. Živo pa nam to izpričuje stanje naše drame. Naše dramsko gledališče premore deset re- žiserjev. Koliko jih pa ima, ki bi »vtegalie se- zono domačih iger? Za naše absolutne režiser- je so problemi in arhitektura naših iger vse premalo svetovni, jih kratkoma lo prepušča- jo podeljelu, za svoje režije pa iščejo material in vzore drugod.

Iz tega vsega se je razvilo na našem odru tudi primadonstvo. Vzbudila se nam je upra- vičena sumnja, da se to zlo, ta sistem nikakor še ne misli umakniti zdravi in le gledališču prospeljajoči obveznosti napram vsemu član-

stvu gledališkega kolektiva. Vzroki temelje na do sedaj še neovrženih resnici da je primadon- stvo domena nesposobnih režiserjev in so igralci bili tisti, ki so iz nereziserjev napravili re- žiserje, ki so reševali režijo in kaso. Podlaga za to trditev mi nudijo dolgotrajne enolične za- sedbe, ki nam jasno predložijo resilne jambo- re, katerih so se krčevito oprijemali naši one- mogli režiserji s svetlim prepričanjem, da s tem rešujejo umetniški nivo, krizo, vendarle predvsem režijo. Kako pridejo k temu zapo- stavljanju igralci, ki deset do petnajst let zve- slo služijo našemu gledališču in katerih raz- voj se je pod pogledom takšnih ljudi ustavil pri podrejenih vlogah ali v gledališki termino- logiji povedano — pri psih? Tolažijo jih s fra- zo, da majhnih vlog ni, da so le majhni igralci.

Gonja za absolutnostjo nam je prinesla pri- madone, mesto da bi nam naša mlada gleda- liška kultura do danes izvojevala vsaj povpre- no gledališče. Ali ta sistem resnično rešuje kri- zo? Popolnoma jasno in točno — ne! Izzove je onemoglost in izčrpanost protagonistov in gonjo, iskanje drugega. Iščejo se le senzacije, med- tem, ko naši ostali dremlejo. Za Danilovo, Severjeva itd. itd. Kdo bo prišel za Skrbin- škom, Levarjem, Kraljem in Danešem? Kaj ne stoji nekeje v senca igralci, ki jih vidimo vsak večer, a jih vendar ne poznamo? Sedaj, ko je Danilova izmučena in monotona, naj nastopi njeno pot Severjeva? Za triletno senzacijo je Ljubljana veliko premajhna. Dovolj velika pa je, da prenese več senzacij, katere bi režiser- jevo oko poiskalo med osebjem, ki mu je na razpolago. Dejal sem katere bi... če bi bilo. Povprečno izvede naša drama šestnajst pre- stav letno. Šestnajst predstav naj nam prinese tudi toliko variiranih zasodb. Je to nujna ob- zirnost napram občinstvu, moralna in vzgojna dolžnost napram igralcem, preizkusni kamen za režiserje in začetek urejevanja razmer, ki vladajo v našem »Narodnem gledališču.«

Borko Josip.

(V tem važnem vprašanju smo dali svobodno besedo zastopniku najmlajših, ker se nam zdi pravilno, čuti mnenje onih, ki prihajajo za se- danjim rodom. — S tem ne izključujemo nobene pametne besede, ki bi nam prišla s katerekoli strani. Nasprotno: mirna, tehtna in stvarna de- bata bi nam bila v interesu stvari same zelo ljuba. — Uredništvo.)

Razpis abonmana za sezono 1935-36

Uprava Narodnega gledališča v Ljubljani raz- pisuje za sezono 1935/36, ki se odpre začetkom meseca oktobra, gledališki abonma.

Razpisanih je 5 abonmanov: stalna abonmana Sreda in Četrtek, ki imata predstave redno ob sredah in četrčkih v drami in operi, ter abo- nmani A, B in C, ki imajo predstave v vseh dneh razen nedelj in praznikov. Abonma velja za 38 predstav: 20 dramskih in 18 opernih od- nosno operetnih.

Repertoar drame temelji na delih domače književnosti in na delih znamenitejših pred- stavnikov slovanskih in drugih literatur. Slo- venska dela: Golia: Bratomor, J. Kranje: Di- rektor Čampa, Medved: Kacijanar, Pahor: Viji- čarji: dalje kratke enodejanke, ki so jih na- pisali avtorji: Župančič, Sorli, Pugelj, Pregelj, Lipah in Krajgher. Poleg teh še druga sloven- ska dela, ki so jih avtorji obljubili, a še ne iz- ročili in v kolikor bodo ustrezala repertoarnim zahtevam. Srbsko-hrvatska dela: Begovčeva: Med večerj in jutri, Vesnić: Putev iskušnja, Nikolajevič: Na mnogaja leta. Po možnosti tudi po eno delo Nušiča in Krleža. Češka dela: Ma- chen: Janušik, Götzova: Maria Antoinetta. Polj- ska dela: Krasinjski: Nebožanska komedija, Ru- ska dela A. Tolstoj: Car Fjodor, Gogolj: Revi- zor, Bulgakov: Moliere, Skvarkin: Tuje dete. Iz tuje literature: Scribe: Kozarek vode, San Ge- orge: Junak dneva, Wildgans: Dies irae, Gals- worthy: Družinski oče. Iz klasične literature se vprizori: Sophoklejev: Kralj Oedipus, dalje je v načrtu po eno delo španskih klasikov: Calde- rona de la Barca in Lope de Vega, v spomin tristoletnice njegove smrti. Poleg imenovanih del se bodo igrala tudi igre zabavne vsebine, kakor na primer: Dregelyev: Frak, in ljudske igre. Za mladino se bosta vprizorili dve novi mladinski igri. V umetniški ansambel sta na novo vstopila ga. Severjeva ter G. Štupica, kot gost režiser bo tudi v tej sezoni sodeloval dr. Branko Gavella.

Repertoar opere: Opera bo črpaia svoj reper- toar v novi sezoni izmed naslednjih slovanskih del: Krstič: Zulumčar, Karel: Botra smrt, Mar- tino: Igre o Mariji, Šošakovič: Lady Macbeth iz Mčenska in Šošakovič: Katarina Izmajlova. Dalje bodo na repertoarju: Mozart: Figarova svatba, Strauss: Kavalir z rožo, Strauss: Salo- me, Wagner-Regeny: Kraljičin ljubljenec, Doni-

zetti: Lucia di Lammermoor, Puccini: Madame Butterfly, Rocca: Dibuk, Rossini: Pepelka Ange- lina, Verdi: Aida, Verdi: Ples v maskah, Ope- reta bo izvajala: Parma-Balatka: Caričine Ama- conke, Herve-Vaie: Mamzelle Nitouche, Millö- cker: Oj ta preštantni grad, Millöcker-Mack- keben: Madame Dubarry, Brodski: Kraljica ru- lete. V umetniškem ansamblu nastopi na novo dramatična pevka gdca Olga Oljdeckov. Stalni gost naše opere je ravnatelj konservatorija g. Julij Betetto; kot gosta bosta nastopala tud' tenor dr. Moric Adrian in basist Rus Marjan. Ojačen je operni orkester, moški zbor in stalni balet.

Cene abonmana. Abonma se plačuje v desetih zaporednih mesečnih obrokih. Prvi obrok takoj pri vpisu, nadaljnji obroki v naslednjih me- secih, vsaj do 10. v mesecu. Cene so iste kakor lani in veljajo: loža v parterju št. 1-6 polne vplačani abonma obrok 316 Din, uradniški abo- nma obrok 260 Din. Lože v I. redu št. 1-5 polni 316 Din, uradniški 260 Din. Lože I. red št. 6 do 9 polni 370, uradniški 320 Din. Parterni sedeži: I. vrsta polni 92 Din, uradniški 75 Din; II.-III. vrsta polni 83 Din, uradniški 68 Din; IV.-VI. vrsta polni 76 Din, uradniški 63 Din; VII.-IX. vrsta polni 70 Din, uradniški 58 Din; X.-XI. vrsta polni 60 Din, uradniški 53 Din. Balkonski sedeži: I. vrsta 65 Din, uradniški 54 Din; II. vrsta polni 55 Din, uradniški 42 Din; III. vrsta polni 45 Din, uradniški 35 Din. Galerijski se- deži I. vrsta polni 38, uradniški 28 Din; II. do III. vrste polni 32 Din, uradniški 23 Din; IV. do V. vrsta polni 25 Din, uradniški 20 Din. Cene stalnih abonmajev Sreda in Četrtek so za 10% višje.

Prijave za abonma se sprejemajo od torka 3. septembra dalje. Lanski abonenti imajo re- zervirane sedeže do torka 10. septembra po- poldne, od srede 11. septembra so vsa razpo- ložljiva mesta na razpolago novim interesen- tom. Priglasila za abonma se sprejemajo v zve- raj navedenih dneh od 10. do 12. in od 15. do 17. ure v veži dramskega gledališča. Vsak abo- nent bo prejel pred začetkom nove sezone 10 kuponov, na podlagi katerih ima pri predsta- vah — prosti izbere praico do 10% popusta od dnevnih cen.

Uprava vabi vse prijatelje Narodnega gleda- lišča v Ljubljani k podpisu abonmaja.

Moda

Modni utrinki za hladnejši letni čas

V jesenski modi ima žamet pomembno vlogo ter izpodriva celo volno in svilo ter kratko dila- kasto kožuho. Vendar pa ostaja še zmerom dovolj mesta za kožuho in plaščih, oblekah in kostumih. Pri elegantnejših oblekah se razprostirajo velike ploskve perzijanca ali ostriznega jagnjeta čez velik ovratnik in čez široke nabrane rokave. Kako lep okras tvorita po dve lisici na popoldanskem plašču enotnega kroja. Zanimivo je v sredini nabrano krilo iz žameta ali Cloque, ki je posebno primerno za popoldne. Pri tem ne smemo pozabiti slikovitega baretla, torbice v obliki diska in ročno torbico iz istega blaga. Paziti moramo na te malenkosti, ker so tudi pr: najpreprostejši obleki največje važnosti in pogosto čudovito učinkujejo tako v dobrem kakor v slabem smislu.

Š a h

M. K.

Naši mojstrski pretendenti

Tretji teden že roji v šahovskem panju naše Zvezde. Število prvovrstnih 22 igralcev polagoma kopneva, saj semifinalni del turnirja je že odigran in v finalno borbo je prešlo le 8 igralcev. Za ene — žalibog, za druge — hvalabogu. Žalibog pred vsem za tiste, ki ne klonijo niti za hip pred porazno zgovornostjo števil in statistike in to so — naši šahisti baš po večini.

Stopil sem k prvemu, k drugemu in še k tretjemu. Ko sem od njih odhajal, sem dobil vtis, da so prav za prav — vsi zmagali. To se pravi: ne vsi na papirju in na šahovnici, pač pa kakorkoli že: pri lepem dekletu, pri prihranku na vinu in na stanovanju, ali pa vsaj — moralno.

Grenčarski je stara sablja. Prav za prav že šahovski veteran. Vendar se bori mladeniško! V turnirski tabeli je padel precej nizko, a nikakor ne po svoji krivdi. Bil je že od početka indisponiran. To se pravi — od prve niče dalje. In to je izkupil že v drugi partiji; torej res — skoro od vsega početka... Ko se je rodil 1. 1881 v Vršču, je zategnjen zavokal: »E — e — e!« Mekdo je pripomnil, da bo mladi črvic nekoč komponist. Drugi, modrejši, pa je uganil, da bo to šahist, specialista za e-linijo.

In uganili so prav. Že 1. 1904 se je pokazal njegov šahovski talent v rodnem Vršču. In pozneje, leta 1911, si je mladi mož na peštanskem turnirju tik za mojstrom Havaszyjem delil II. in III. mesto. Leta 1924 si je na prvenstvenem turnirju zagrebskega šah. kluba delil z znanim Dr. SINGERJEM IV. in V. mesto ter dosegel v krogu 19 igralcev 13 točk. Lani pa se ga je lotila smola. Na nacionalnem prvenstvenem turnirju v Beogradu je dobro startal, a končal slabo. In ta konec je zdaj podaljšal v Ljubljani. Toda to še vedno mladeniško razpoloženega gospoda ne tare. Vesel je, da je igral in to je dokaz najvrednejšega šahista, kakršnega cenijo vsi od mojstra do zadnjega diletanta.

Drugi tujec-šahist v naši sredi je sloki naš Kninčan Vladan BERIĆ. On krasno igra. To potrjujejo naše ljubljanske damice, ki so ves čas turnirja oblegale njegovo mizo in se divile njegovi igri. Njegova igra ima res nekaj privlačnega. A nekaj je, kar še bolj privlači. Mladi 25 letnik izborno pleše. Po turnirski partiji sem ga videl na restavracijskem plesišču »Zvezde«, kako je igral. Srečo je imel pri vsakem »kolu« — imel je ob vsaki strani kar po dve dami. Nad vse diven, naravnost božanski pa je njegov glas. Naš operni basist ZUPAN ga je preizkusil kar med šahovsko partijo, ko je skušal fascinirati nasprotnika z ono znano sanjavo in čuvstveno: »Adijo Mare!« Morda ga bomo kdaj še videli na filmskem platnu, saj ima za dobrega igralca vse predpogoje. Njegova vsestranskost je kriva, da je s šahovskega bojišča odnesel poleg uspešnejših mešanih trofej samo 4 točke. Kot tenorist se v šahu ni izkazal.

Za prvaka Knina in bivšega drugoplasiranega igralca Graškega šah. kluba to vsekakor ni bogvekakšen uspeh, za bodočega odskega moža pa bo še morda kdaj služil kot uspešna reklama.

Tretji tip z našega turnirja je bil naš hladen šubarić. Original bohema-slikarja. Z umetniško frizuro in kravatno. Na nacionalnem turnirju v Somboru je 1. 1933 zasedel med 18 igralci 9. mesto. To ga je potro, da je izstopil iz zagrebskega Maksimirskega šah. kluba in 3 leta ni več treniral. A ljubljanski turnir ga je spet za kratek čas odtujil njegovi slikarski mizi. Kljub svojim 3 točkam, ki jih je v Ljubljani od njegovih igralcev odlična. Skrb za

eksistenco mu je prav gotovo v znatni meri izkazala zasluženi boljši rezultat. On igra šah z dušo. To se pravi — on se vživi vanj. Ko sem ga v nedeljo srečal in vprašal, ali vedno nosi brado, je užaljeno protestiral, češ da brade sploh ni nikoli nosil. Sele ko se je pozneje pogledal v zrcalo, je prihitel k meni in se mi opravičil, češ da je tekom turnirja pozabil na frizerja. Priznal je avtentičnost svoje brade in še tisto nedeljo je ves obupan begal po turnirski dvorani in izpraševal po brivcu.

Med najmlajšimi igralci turnirja je bil vsekakor Karlovcan Jonke. Komaj 20 let stara šahovska cvetka, a že 3. leto najbolj zlahtna in dišeča, kar jih premore Karlovec in tamošnji šahovski vrt. Tudi on je igral na turnirju pod svojo običajno formo in njegov parjem je dosegel bore 4 stopinje.

Mož drugacnega kova je naš ožji rojak z Vrhnike — ing. Janko PRAT. Pojavil se je kot popolnoma neznan igralec v areni in ob prijavi ga je sprejelo turnirsko vodstvo s precejšnjo skepsjo in rezervno. A že v prvih kolih je vzbudil pri igralcih in gledalcih s svojo atletsko igro občo pozornost. Njegova igra se namreč odlikuje po svežini in originalnosti španskih toreadorjev. Igra vedno ostro, na napad, in kar je glavno — sila instinktivno. Šablonska teorija mu je tuja. Za seboj ima odlične šahovske uspehe. V Brnu je kot študent strojne tehnike igral na 2. slavnom turnirju brnskega šah. kluba »Duras«, kjer si je kot prvi pridobil pravico igrati za klubsko mojstrstvo. Tudi kot član brnskega šahovskega kluba »Stadion« je žel odlične uspehe. Večkrat je zmagovalno zastopal brnsko šah. elito na medmestnih šah. tekmah z reprezentancami Mor. Ostrave, Olomouca in Prage. Sedaj živi skromno še kot nezaposlen strojni inženir pri svojih roditeljih na Vrhniki, kjer bo s svojim bogatim šahovskim znanjem gotovo bogato oplojil šahovsko življenje.

S 6 točkami, ki si jih je zaslužno priboril v semifinolu, je došel v finale kot eden najopasnejših igralcev za letošnji mojstrski naslov. No, mož je še mlad, zato ga je tu pa tam pritrala toreadorska ognjevitost in vnema do poteze, ki mu je v čisto že dobljeni poziciji prinesla nezaželjeni poraz. Toda z igro, kolikor jo je pokazal in s katero je presenetil vsakogar, ki ga je imel priliko videti, se mu prej ali slej naslov našega nacionalnega mojstrstva ne bo izmuznil.

Tovariš in drug izza akademskih let v Brnu mu je akademik Ivan MAREK, 1. 1913 rojeni ljubljčan. Ze v celjski gimnaziji se je izkazal kot šahist v Celjskem šahovskem klubu, a tekom študij v Brnu je prestopil v brnski »Stadion«. Tu je bil na turnirju za prvenstvo Brna drugi, a v jugoslovanskem brnskem šahovskem turnirju celo prvi. Žal je to pot igral tudi ta simpatični igralec na ljubljanskem turnirju medlo in daleko izpod običajne forme. Mož se pripravlja na izpit, torej priprava, ki povsem opravičuje nepopravljivo turnirsko turnirsko nepripravljenost.

Omembe vreden je tudi finalist Radomir Savić. Od leta 1931 je član Beograjskega šah. kluba in si je že naslednje leto na kvalifikacijskem turnirju, oziroma 1. 1934 na trening turnirju v Beogradu pridobil častno prvo mesto. Letos mu v prestolici sicer sreča ni bila tako mila, prvenstvo Beograda za leto 1935 je odnesel Sava Vuković, toda brez dvoma je še danes Savić eden najjačjih šahovskih reprezentantov Beograda, ki ga je zdaj tudi v Ljubljani častno zastopal. Da ni boje odrezal, je kriva hrana, kajti mož je brez čevapčev in črne kave kakor riba brez vode.

O naših ljubljanskih amaterjih C. V. Vidmarju, Šiški, Longerju, Hrenu, Gabrovšku, Preinfalku, Sorliju, Likošku in Milanu Vidmarju mlajšem, ki so vsem ljubljanskim šahistom več ali manj znani, bom spregovoril skupno morda o priliki.

Prihodnjic pa še kaj veselega o vseh ostalih.

Usodni avtomobil v Vierwaldstättskem jezeru
Prva slika grozne nesreče, ki je zadela belgijsko kraljevsko hišo. Na sliki je videti v jezersko bičevje zarilo vozilo, ki je prineslo kraljici Aristidi smrt.

Za ribiče, prirodoslovce in sladokusce

Včeraj smo opisali, seveda samo v glavnih črtah, kar bo živega iz morja na razstavi »Naš Jadran« na velesejmu v tako ogromnem akvariju, da se bo samo zaradi njega izplačalo večkrat obiskati velesejm, vendar pa to še ni vse, saj bo morsko in primorsko živalstvo imelo še več posebnih oddelkov.

V oddelku za morsko živalstvo bomo predvsem spoznali, kaj vse živi v tako imenovanem planktonu, to je v vsem, kar pasivno plove v morju. Vse te drobne živalice bodo mikroskopsko povečane in tako se bomo seznanili tudi z onimi živalicami, ki se svetijo ter so vzrok, da se po noči svetlika morje v medlem siju teh živalic. Rastlinski in živalski plankton je hrana drugemu večjemu živalstvu, to pa spet še večjemu tja do največjih rib in kitov. Pravilnim rastlinam podobne spužve in koralniki bodo budili začudenje vseh obiskovalcev zaradi čudnih in tudi prekrasnih oblik, v posebnem oddelku bodo pa mojstri iz Zljarina, ki se preživljajo z lovom spužv in koral, kazali, kako se koralne brusijo in iz njih izdelujejo koralni nizi in drug nakit. Videli bomo tudi najrazličnejše rake ter cele kolonije raznih školjk, med njimi seveda tudi kolonijo ostrig in drugih užitnih školjk, prav tako pa tudi kamnovrte ter največje školjke in polže, morske jezike in zvezde, a tudi več rib.

Oceanografski inštitut nam je poslal iz Splita razne priprave za raziskovanje morja, mreže za plankton, merila za morske nove, razna dvigala in priprave za dviganje morskoga blata iz največjih globlin, poleg tega pa tudi svoje publikacije in razne slike.

Naše agilno Društvo za raziskovanje jam je napravilo čaroben model slavne sinje jame na otočku Piševo ob Visu in model

kapniške jame, poleg tega pa razstavi jamski akvarij in terarij z najrazličnejšimi živalmi, ki nikdar ne vidijo sonca in zato tudi nimajo več oči. Tudi okostja prahistoričnih živali, zlasti pa orjaškega jamskega medveda nam pokažejo, prav tako pa tudi kamenito orodje pračloveka in celo tedanje rastline.

Razstava živalstva bi bila pa nepopolna, če bi na njej ne bilo tudi ribištva, ki se z njim v glavnem preživlja prebivalstvo in je poleg tujskega prometa in vinarstva glavna panoga gospodarstva ob Jadranu.

Nazorno bo prikazano življenje ribičev, njih ladje in priprave za lov. Posebno mični so modeli najrazličnejših ribičkih ladij in čolnov s popolno opremo za lov, seveda tudi najmodernejše ladje z motorjem za lov in prevoz rib. Seveda bodo razstavljene tudi najraznovrstnejše mreže od največjih do najmanjših, predvsem pa tudi svetilke za lov od najpreprostejših do pravih reflektorjev. Zanimivi so tudi trniki, klešče, osti, harpune, mamilo za lov polipov in vse mogoče druge priprave. Na velikih fotografijah bomo spoznali različne vrste lova, a uspehe lova in množino rib po raznih krajih nam predočijo grafikon, ki nas pouče tudi o pravilni vrednosti morske ribe, pregleden ribolov zadnjih 10 let, o razdelitvi letnega ribolova, o ribjih vzgajališčih itd. Tudi lepe umetniške slike iz življenja ribičev bodo krasile ta zanimivi in poučni oddelek.

A ves ta pouk in vsa propaganda bi bila vendar preveč teoretična, če bi direktor dr. Dular ne bil preskrbel tudi najznamenitejšega ladijskega kuharja, ki nam bo pekel na žaru, cvril, kuhal in sploh na vse načine pripravil vse te dobrote in delikatose za tako ceno, da bo lahko vsakdo deležen teh redkih vžitkov.

„Leica“ na zmagovitem pohodu...

V času, ko vsak dan čujemo o novih izsledkih v fotografiji, ki se zmagovito uveljavljajo kamere malih formatov in izpodrivajo večje, osobito one na plošče, je pravcata bela vrana fotograf, ki prenaša ogromno stojalo, obsežno kamero in meter črnega blaga in lovi motive...

V tem času je »Leica« zavzela svet! Preko 160.000 komadov kamer je v uporabi v zadnjih desetih letih po vsem svetu. In če danes v Ameriki, na Japonskem ali kjerkoli po svetu vprašate dečka, če pozna »Leico«, se mu zaiskri v očeh in prav hitro ti pokaže naslednjo trgovino, kjer ima trgovca na častnem mestu malo »Leico«. Propagandni časopisi ti povedo naslove vseh Leica specialistov vseh zemlja. Če si na dolgem potovanju in »Leica« s teboj, recimo v Kairu, Montevideu ali na Ceylonu pa si želiš kupiti karkoli, da zadovoljiš malo Leico, si že v naprej prepričan, da boš vse dobil. To izpričuje vrhunska preciznost izdelka slovite tovarne Ernst Leitz. Mnogo stotin fotoklubov prireja vsako leto tečaje, predavanja in razstave vedno in vedno zopet za in z Leico. Bogata literatura je nastala z Leico, vodiči po tujih zemljah so polni Leica fotografij, reporterji dosegajo najboljše uspehe, sportni in časopisni fotoreporterji bi bili brez pomoči »Leice« stavljani pred težko nalogo. Leica je sodelovala in sodeluje pri vseh važnejših znanstvenih ekspedicijah in z Leico so zavzeli najvišji vrh sveta Himalajo, ko se je tja prvi človek povzpela.

Konstruktor Oskar Barnack je že 1. 1914 sestavil prvo Leico, ki je vzbudila splošno pozornost. Barnack je že tedaj dal Leici sedanjoo obliko in gotove konstrukcijske podobnosti. Novi format 24x36 mm je zrevoltiral svet. Mnogi so ga odklanjali, prav tako tudi male kamere, češ, vse skupaj je samo igračknanje, brez prave vrednosti.

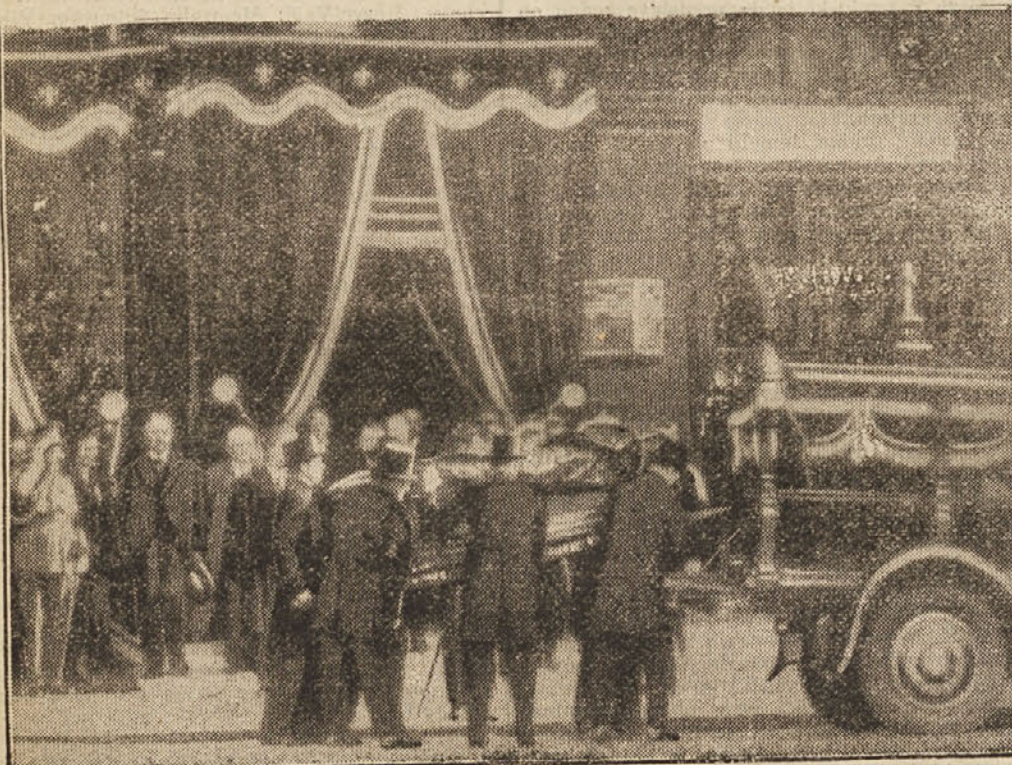
V Wetzarju v Nemčiji so pa delali naprej, leta in leta, počasi so fotoamaterji uvideli nesmisel svojega odklonilnega stališča in postali sami navdušeni pristaši Leice, ki je v letu 1925. dobesedno preplavila ves svet. Desetletno naporno delo v laboratorijih je rodilo sad, uspeh, ki ga zaznamuje Leica v preteklih letih. Pravo čudo je že danes slovit »Telyt« 20 cm teleobjektiv, s katerim lahko fotografiramo na velike daljave. Če trdimo, da v Wetzarju delajo, to vedno pomeni nove pridobitve na polju fotografije.

Predalec bi prišli, če bi se spuščali v vse interesantne podrobnosti o Leici, o kateri bi se dalo pisati cele knjige. Eno drž: »Leica« je — znanje! Trinajst raznih objektivov ima danes aparat, vsak pa je tako vsestranski, da zadovolji vsakogar. Problem svetlobe je za »Leico« rešen. Sumar F 1:2 je rešitev! Pri Leitzu ne delajo samo kamere, svetovno znani so daljnogledi, mikroskopi, aparati za mikrofotografijo, prizmatična stekla in še nebroj instrumentov se izdeluje tam. Leitzove tovarne zalagajo ves svet! Današnje geslo za razvajenega fotoamaterja je: Leica!

Niti na odru...

Pasijonske igre v Oberammergau na Nemškem niso bile po izjavi nemškega kulturnega ministra zabranjene zaradi kakšne sovražnosti proti katoliškim tradicijam, temveč samo zaradi tega, ker v teh pasijonskih igrah soldatje grdo ravnajo s Kristom. Neljubezljivo postopati z ujetnikom pa se v Nemčiji po izjavi kulturnega ministra ne sme niti na odru.

Naročajte knjige Kmetijske Matice

Mrtva kraljica se vrača v Bruselj

Belgijsko glavno mesto Bruselj živi pod silnim dojmom bolesne vesti o smrti kraljice Aristide. Medtem ko so dan poprej o priliki svetovne razstave še veselo plapolale zastave v vetru, so zdaj povsod spuščene na pol droga in po večini pregrnjene z žalno tancico. V petek zjutraj je prispela krsta s kraljičinim truplom. Na sliki vidimo prenos krste z glavnega kolo-dvora v Bruslju.